

М. С. Крилов,
аспірант, Державний заклад вищої освіти "Університет менеджменту освіти"
Національної академії педагогічних наук України, Київ, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8078-2959>

DOI: 10.32702/2306-6814.2023.14.180

ОСОБЛИВОСТІ ПУБЛІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СФЕРИ ВОДОВІДВЕДЕННЯ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

М. Krylov,
Postgraduate student, State Institution of Higher Education "University of Education Management"
of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

FEATURES OF PUBLIC REGULATION OF WASTEWATER IN UKRAINE IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

У статті досліджується питання особливостей публічного регулювання сфери водовідведення в контексті досягнення цілей сталого розвитку. Проаналізовано термін "регулювання" та його значення залежно від сфери застосування. Публічне регулювання у сфері водовідведення визначається як цілеспрямований вплив органів публічної влади та суб'єктів громадянського суспільства на відносини у сфері водовідведення для забезпечення справедливості та рівного доступу до послуг водовідведення, захисту екологічної системи, вироблення послуг водовідведення належної якості, в достатньому обсязі за економічно обґрунтованими цінами, за допомогою правових, організаційних, фінансових, інформаційних та інших важелів. У контексті публічного регулювання сфери водовідведення сталість розглядається як властивість сфери водовідведення, спрямована на запобігання виснаженню природних чи фізичних ресурсів, для того щоб вони залишалися доступними у довгостроковій перспективі. За визначенням автора, сталий розвиток сфери водовідведення передбачає встановлення намірів та цілей розвитку сфери водовідведення, а регулювання — координації цього розвитку, спосіб, яким будується сталий розвиток. Зазначено, що комплексне та стійке публічне регулювання сфери водовідведення прямо чи опосередковано сприятиме досягненню всіх цілей сталого розвитку. Автор досліджує системні та функціональні особливості публічного регулювання сфери водовідведення в Україні. До системних особливостей автор відносить: публічно-правовий характер публічного регулювання; основним завданням є забезпечення досягнення поставлених цілей на всіх рівнях та різновидах публічного регулювання, а змістом є дії щодо їх досягнення; охоплює державне управління/регулювання, місцеве самоврядування та громадське управління. До функціональних особливостей віднесено: постійне "узгодження" публічного регулювання з правами людей на санітарію; сфера водовідведення може регулюватися і як окрема сфера, і у складі інших сфер правових відносин; архітектура публічного регулювання сфери водовідведення є поєднанням законів, НКРЕКП (економічний регулятор), органів місце-

вого самоврядування, міністерств і відомств; обмеженість конкуренції сфері централізованого водовідведення; метою публічного регулювання сфери водовідведення є дотримання балансу інтересів підприємств і споживачів послуг; слабкий громадський контроль.

The article examines the issue of the features of public regulation of the sphere of wastewater in the context of achieving sustainable development goals. The term "regulation" and its meaning depending on the scope of application are analyzed. Public regulation in the field of wastewater is defined as the targeted influence of public authorities and civil society actors on relations in the field of wastewater in order to ensure fair and equal access to wastewater services, protect the ecological system, develop adequate quality wastewater services, in sufficient volume at economically justified prices, through legal, organizational, financial, informational and other levers. In the context of public regulation of the sanitation sector, permanence is seen as a property of the sanitation sector, aimed at preventing the depletion of natural or physical resources so that they remain available in the long term. According to the author's definition, the sustainable development of the wastewater sector involves the establishment of intentions and goals for the development of the wastewater sector, and regulation — the coordination of this development, the way in which sustainable development is built. It was noted that a comprehensive and sustainable public regulation of the wastewater sector will directly or indirectly contribute to the achievement of all sustainable development goals. The author explores systemic and functional features of public regulation of wastewater in Ukraine. The author refers to the system features: the public law nature of public regulation; the main task is to ensure the achievement of the set goals at all levels and varieties of public regulation, and the content is the actions to achieve them; covers public administration/regulation, local government and public administration. Functional features include: constant "harmonization" of public regulation with people's rights to sanitation; the sphere of wastewater disposal can be regulated both as a separate sphere and as part of other spheres of legal relations; the architecture of public regulation of the wastewater sector is a combination of laws, NEURC (regulator), local governments, ministries and departments; limited competition in the field of centralized wastewater; the purpose of public regulation of the wastewater sector is to maintain a balance of interests of enterprises and services; weak public control.

Ключові слова: водовідведення, публічне регулювання, особливості публічного регулювання, сталий розвиток.

Key words: wastewater, public regulation, features of public regulation, sustainable development.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

30 вересня 2019 року Президент України видав Указ "Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року", в якому підтримав забезпечення досягнення глобальних цілей сталого розвитку та результатів їх адаптації з урахуванням специфіки розвитку України. Шостою ціллю сталого розвитку визначено досягнення рівня чистої води та належних санітарних умов. Забезпечення загального доступу до безпечної чистої питної води та належних санітарних умов для всіх вимагає від країни не тільки інвестування в інфраструктуру водопостачання та водовідведення та впровадження нових технологій, а також нових

якісних управлінських підходів, особливо в сучасний період.

До початку повномасштабної війни в лютому 2022 року Україна потрохи стабільно просувалась у досягненні Цілей сталого розвитку (ЦСР). А тепер, коли починаються обговорення питання відновлення країни та економіки, ЦСР використовуються як орієнтир задля забезпечення як найефективнішої відбудови України [23]. У цьому контексті виявлення особливостей публічного регулювання у сфері водовідведення у досягненні ЦСР є актуальним, зокрема у зв'язку з необхідністю надання якісних послуг у цій сфері та водночас мінімізацію негативного впливу на довкілля.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Аналіз впровадження ЦСР та інформаційні публікації здійснюється ПРООН [18], на державному рівні питання імплементації ЦСР постійно моніторяться Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільськогосподарства України [24]. Наукові дослідження з цієї теми проводяться Національним інститутом стратегічних досліджень [20], вітчизняними науковцями, такими як Ландик В.І., Семенець С.В., Яхєєва Т.М., Шевчук В.Я. [14; 25], Крилова І.І. (у сфері водопостачання та водовідведення) [13] та зацікавленими громадськими організаціями [16; 21].

Дослідженню публічного управління в Україні присвячені роботи Ковбасюка Ю., Бакуменка В. [10], Дегтярьової І.О. [6; 7], Гонюкової Л. [5], Тарана Є. [22], Козака В. [11], Чернова С., Воронкової В., Банаха В., Сосніна О. [19] та інших.

Водночас питання публічного регулювання в умовах відновлення України та досягненні ЦСР у сфері водовідведення є недослідженими.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є визначення особливостей публічного регулювання у сфері водовідведення в контексті сталого розвитку.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Сферу водовідведення, як окрему сферу правового регулювання було виокремлено не так давно, тільки в січні 2023 року. Зокрема, в Законі України "Про водовідведення та очищення стічних вод", направленою на врегулювання питання створення необхідних умов для реалізації прав громадян на отримання якісного централізованого та нецентралізованого водовідведення при одночасному зменшенні негативного впливу стічних вод на навколишнє природне середовище, водовідведення "закладалося" як один з ключових елементів інфраструктури населених пунктів, стан якого впливає на якість життя населення та розвиток промисловості регіонів, а функціонування системи водовідведення зачіпає інтереси кожного мешканця і кожного суб'єкта господарювання в Україні [17].

Саме питання доступності та якості послуг з водовідведення і захисту навколишнього природного середовища стали однією із причин зміни державної політики у сфері водовідведення у 2011 році і переходу до "певної" моделі публічного регулювання із передачею владних можливостей до публічних органів. В результаті чого було утворено національну комісію державного регулювання у сфері комунальних послуг (НКРЕКП, незалежний регулятор), яка виконує частину регуляторних функцій разом з органами місцевого самоврядування та міністерствами. Передбачалось, що система державного регулювання та незалежний регулятор мають відповідати принципам цілісності та координації, ефективності, адекватності, незалежності, відповідальності, прозорості та врахування громадської думки, передбачуваності [4, с. 13].

Сучасна державна політика у сфері водовідведення будується на принципах: 1) державного управління і регулювання відносин у сфері водовідведення; 2) формування економічно обґрунтованих тарифів на послуги з централізованого водовідведення; 3) запобіжного характеру заходів щодо охорони поверхневих вод, підземних вод та джерел, внутрішніх морських вод та територіального моря; 4) здійснення експертизи проектів господарської, інвестиційної та іншої діяльності у сфері водовідведення; 5) дотримання єдиних правил і норм усіма суб'єктами відносин у сфері водовідведення; 6) ліцензування господарської діяльності з централізованого водовідведення; 7) забезпечення вільного доступу до інформації про стан стічних вод та осадів стічних вод, стан системи водовідведення, формування тарифів на послуги з централізованого водовідведення, дотримання нормативів якості очищених стічних вод та осадів стічних вод, гранично допустимого скидання забруднюючих речовин, а також санітарних та інших вимог на відповідній території; 8) державної підтримки, регулювання та нагляду (контролю) у сфері водовідведення; 9) здійснення заходів організаційного, науково-технічного, санітарно-епідеміологічного, природоохоронного, економічного, правового характеру з метою розвитку систем водовідведення, поліпшення якості очищення стічної води та утилізації осадів стічних вод [17].

Термін "регулювання" має декілька значень, які збігаються в предметі регулювання (держава), об'єкті регулювання (поведінка неурядових суб'єктів), інструментах регулювання (правила поведінки, порядки) чи сфері їх застосування. Зокрема, у галузі знань про публічну політику під регулюванням розуміється встановлення правил поведінки, які супроводжуються механізмом контролю та забезпечення їх дотримання [1; 10, с. 614]. У політичній економії регулювання стоїть спроби держави керувати економікою від встановлення економічного контролю над поведінкою приватного бізнесу (у вузькому сенсі) до застосування різних державних інструментів, наприклад, оподаткування (у більш широкому сенсі) [1; 7; 8]. Обидва значення мають спільний акцент на спробі держави втрутитися у приватну діяльність. У контексті економічної глобалізації дослідження в галузі регулювання відійшли від зосередження уваги на незалежних регуляторах та державному контролі над економікою. Деякі взаємодії учасників ринку, стандарти продукції чи процеси регулюються міжнародними угодами або домовленостями про саморегулювання між приватними суб'єктами (регулювання без прямої державної влади) [1].

Під державним регулюванням в умовах ринкової економіки розуміється вплив держави на економічну систему, спрямований на досягнення цілей її економічної політики в умовах ринкової економіки [10]. В державній політиці регулювання було визначено особливим типом державної політики, що відрізняється від інших ступенем застосування державного примусу та відокремленістю від політики розподілу та перерозподілу [1].

Публічне регулювання виникло внаслідок еволюції соціально-економічної системи, яка сприяла поступовій

трансформації системи державного регулювання в сучасні моделі регулювання суспільства. Відповідно, публічне регулювання — це вплив публічних органів (органів державної влади, місцевого самоврядування, громадських організацій тощо) на систему суспільно-економічних відносин з метою її коригування для досягнення відповідного рівня.

В нашому дослідженні під публічним регулюванням у сфері водовідведення ми розуміємо цілеспрямований вплив органів публічної влади та суб'єктів громадянського суспільства на відносини у сфері водовідведення для забезпечення справедливого і рівного доступу до послуг водовідведення, захисту екологічної системи, вироблення послуг водовідведення належної якості, в достатньому обсязі за економічно обґрунтованими цінами, за допомогою правових, організаційних, фінансових, інформаційних та інших важелів [12].

У контексті публічного регулювання сталість спрямована на запобігання виснаженню природних чи фізичних ресурсів, для того щоб вони залишалися доступними у довгостроковій перспективі (три складові сталості: економіка, суспільство і екологія). Сталий розвиток — це розвиток із дотриманням балансу між задоволенням сучасних потреб людства і захистом інтересів майбутніх поколінь, включаючи їх потребу в безпечному і здоровому довкіллі [2; 3].

Відповідно, принцип сталості у водовідведенні полягає в тому, що стічні води розглядаються не як відходи, а як ресурс, що водовідведення і санітарія мають бути соціально прийнятними і економічно життєздатними. Таким чином, у світі сьогодні змінюється парадигма щодо водовідведення та очищення стічних вод відповідно до принципу сталості (перехід від каналізаційних очисних споруд, призначених для видалення забруднюючих речовин із стічних вод, до об'єктів відновлення водних ресурсів, інтегрованих систем для отримання енергії та іншого ресурсу). При цьому, підхід до сталого розвитку водовідведення у кожного підприємства, населеного пункту, регіону, країни може бути різним, оскільки у кожного з них є унікальні проблеми у сфері водовідведення, які мають бути вирішені.

Отже, сталий розвиток сфери водовідведення передбачає встановлення намірів та цілей розвитку сфери водовідведення, а регулювання — координації цього розвитку, спосіб, яким будується сталий розвиток. При цьому, участь громадськості у прийнятті рішень щодо розвитку сфери водовідведення є важливим інструментом досягнення можливих рішень, що сприяють сталому розвитку сфери водовідведення. Завдання моделі розвитку сфери водовідведення, спрямованої на гармонізацію економіки із соціальними та екологічними викликами, потребує активної участі громадян у вирішенні суспільних проблем.

Особливості публічного регулювання сфери водовідведення можна розділити на системні та функціональні. До системних особливостей, як правило, відносять такі:

1) публічне регулювання сфери водовідведення становить собою систему інструментів і заходів з виз-

начення публічних органів влади, наділення їх відповідними повноваженнями, прийняття та виконання правових актів для задоволення потреб держави і суспільства;

2) основним завданням публічного регулювання є забезпечення досягнення поставлених цілей на всіх рівнях та різновидах публічного регулювання, а змістом є дії щодо їх досягнення;

3) публічне регулювання охоплює державне управління/регулювання, місцеве самоврядування та громадське управління (управління громадськими об'єднаннями різних типів) [15].

До функціональних особливостей публічного регулювання сфери водовідведення можна віднести наступні:

1) публічне регулювання сфери водовідведення завжди має "узгоджуватися" з правами людей до доступу до санітарії, оскільки законне право на санітарію не може бути реалізованим без інфраструктури для її використання;

2) публічне регулювання охоплює декілька видів господарської діяльності (зокрема, діяльність із збирання, транспортування, очищення та скидання стічних вод за допомогою систем водовідведення або інших споруд відведення та/або очищення) та відносин (зокрема, відносин у сфері поводження з відходами, житлово-комунальних послуг, питної води та питного водопостачання, охорони навколишнього природного середовища, охорони здоров'я). Отже сфера водовідведення може регулюватися і як окрема сфера, і у складі інших сфер правових відносин;

3) архітектура публічного регулювання сфери водовідведення є поєднанням законів, НКРЕКП (економічний регулятор), органів місцевого самоврядування, міністерств і відомств. Зокрема, НКРЕКП регулює діяльність 3% суб'єктів господарювання у сфері централізованого водопостачання та водовідведення України, на діяльність яких припадає 74% від державного ринку послуг у цій сфері. Діяльність інших 97% підприємств регулюють органи місцевого самоврядування, що становить 26% від ринку послуг [9].

Інший приклад, згідно із частиною першою статті 12 Закону України "Про водовідведення та очищення стічних вод" до повноважень органів місцевого самоврядування у сфері водовідведення належать, зокрема: затвердження місцевих правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення населеного пункту; затвердження місцевих правил приймання поверхневих стічних вод до системи водовідведення поверхневих стічних вод населеного пункту; затвердження місцевих правил збирання, транспортування та очищення стічних вод у населеному пункті від об'єктів, які не приєднані до систем централізованого водовідведення. Законом також передбачено затвердження правил з тим самим предметом правового регулювання (принаймні, в частині) також центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері житлово-комунального господарства [17].

Управління підприємствами водовідведення здійснюється органами місцевого самоврядування, оскільки основна частина підприємств належить до комунальної власності. Також, за органами місцевого самоврядування зберігається контроль (нагляд) за обслуговуванням споживачів послуг з водовідведення.

Встановлення тарифів на послуги водовідведення здійснюється органами місцевого самоврядування та НКРЕКП (в межах повноважень);

4) у сфері централізованого водовідведення в Україні неможлива конкуренція, що зумовлено особливостями технологічного процесу централізованого водовідведення. Державне регулювання цієї сфери здійснюється шляхом безпосереднього втручання у ринок на місцевому та центральному рівнях (НКРЕКП і органами місцевого самоврядування). Послуги з централізованого водовідведення є послугами загального економічного інтересу, які, в першу чергу, спрямовані на забезпечення добробуту населення, а не на отримання прибутку;

Децентралізоване водовідведення може здійснюватися на конкурентних засадах, і регулюється через місцеві правила приймання стічних вод та нормативи необхідного рівня очищення стічних вод;

5) метою публічного регулювання сфери водовідведення є забезпечення доступу до якісних послуг по ціні, яка дозволить підприємствам водовідведення працювати ефективно та стабільно з урахуванням розумного компромісу між рівнем обслуговування та тарифу;

6) інститут громадського контролю у сфері водовідведення є неефективним і нерезультативним. Це пояснюється такими причинами: відсутністю структури з організації громадського контролю (зокрема, роботу громадських інспекторів організовують Держекоінспекція України та її територіальні органи (яку 14 серпня 2019 р. ліквідували рішенням уряду з метою подальшого створення Державної природоохоронної служби); відсутністю громадських організацій, здатних захищати інтереси суспільства і на фаховому рівні представляти суспільні інтереси при взаємодії з органами державної влади (окреме питання — це "приватні" або "монополні" громадські організації, які нібито діють від імені громадськості); ігнорування громадської думки, інтересу органами влади; суспільство не має доступу до всієї необхідної інформації у сфері водовідведення, щоб впливати на формування та реалізацію державної політики та управлінських рішень у цій сфері.

ВИСНОВКИ

Визначено системні та функціональні особливості публічного регулювання сфери водовідведення в Україні. До системних особливостей належать: публічно-правовий характер публічного регулювання; основним завданням є забезпечення досягнення поставлених цілей на всіх рівнях та різновидах публічного регулювання, а змістом є дії щодо їх досягнення; охоплює державне управління/регулювання, місцеве самоврядування та громадське управління. До функціональних особливостей віднесено: постійне "узгодження" пуб-

лічного регулювання з правами людей на санітарію; сфера водовідведення може регулюватися і як окрема сфера, і у складі інших сфер правових відносин; архітектура публічного регулювання сфери водовідведення є поєднанням законів, НКРЕКП (регулятор), органів місцевого самоврядування, міністерств і відомств; обмеженість конкуренції сфері централізованого водовідведення; метою публічного регулювання сфери водовідведення є дотримання балансу інтересів підприємств і споживачів послуг; слабкий громадський контроль.

Комплексне та стійке публічне регулювання сфери водовідведення прямо чи опосередковано сприятиме досягненню всіх ЦСР, матиме вирішальне значення для покращення здоров'я людей, продовольчої безпеки, економічного розвитку, створення робочих місць та скорочення бідності. Принцип сталості у водовідведенні полягає в тому, що стічні води розглядаються як ресурс, а водовідведення і санітарія мають бути соціально прийнятними і економічно життєздатними. Водовідведення і очищення стічних вод в даний час зазнає зміни парадигми відповідно до концепцій сталого розвитку та економіки замкнутого циклу. При ефективних підходах до публічного регулювання забезпечується доступ до якісних, безпечних та надійних послуг з водовідведення, а стічні води можуть перетворитися на джерело чистої води, поживних речовин та енергії.

Література:

1. Cornelia Woll. Regulation. Encyclopaedia Britannica 2023. URL: <https://www.britannica.com/topic/regulation> (дата звернення: 14.05.2023).
2. Mollencamp D.T. What is Sustainability? How Sustainable Work, Benefits, and Example. 2023. URL: <https://www.investopedia.com/terms/s/sustainability.asp#:~:text=In%20the%20broadest%20sense%2C%20sustainability,available%20for%20the%20long%20term> (дата звернення: 01.05.2023).
3. Sustainability — What Is It? Definition, Principles and Examples. 2021. URL: <https://youmatter.world/en/definition/definitions-sustainability-definition-examples-principles/#:~:text=The%20principles%20of%20sustainability%20are,as%20profit%2C%20people%20and%20planet> (дата звернення: 01.05.2023).
4. Білянський О.М., Асадчев О.І. Концепція державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання у сфері житлово-комунального господарства. Тези доповіді Міжнародного конгресу "Інституційні та технічні аспекти реформування житлово-комунального господарства — 2005". К., 2005. 100 с.
5. Гонюкова Л. В. Основні напрями співпраці влади та громади і необхідні для цього умови // Державне управління: удосконалення та розвиток. 2015. № 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2015_3_5 (дата звернення: 12.05.2023).
6. Дегтярьова І.О. Інновації в державному і муніципальному управлінні як необхідна умова соціально-економічних досягнень в сучасній Україні // Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління, 2014. № 1. С. 5—11. URL: <https://nuczu.edu.ua/sciencearchive/-PublicAdministration/vol1/5-11.pdf> (дата звернення: 20.05.2023).

7. Дегтярєва І.О., Крилов М.С. Типологія інструментів публічного регулювання на основі системного підходу // Вісник післядипломної освіти. Вип. 23 (52). 2023. URL: http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/visnyk_PO/23_52_2023/social/Bulletin_23_52_Social_and_behavioral_sciences_Dehtiarova_%D0%9Arylov.pdf (дата звернення: 01.06.2023).

8. Державне регулювання економіки: Підруч. для вищ. навч. закл. / І. Р. Михасюк, А. Ф. Мельник, М. І. Крупка, З. М. Залога; Львів. нац. ун-т ім. І.Франка. 2-ге вид., випр. і доп. К.: Атіка: Ельга-Н. 2000. С.592.

9. Звіт про результати діяльності Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, у 2019 році. База даних: НКРЕКП. URL: <http://www.nerc.gov.ua/?id=39678> (дата звернення: 01.05.2023).

10. Ковбасюк Ю., Бакуменко В. Державне регулювання в умовах ринкової економіки. Енциклопедія державного управління: у 8 т. Т. 1: Теорія державного управління / Нац. акад. держ. упр. при Президентів України. Київ: НАДУ, 2011. С. 153—154.

11. Козак В. І. Публічне управління в системі координат української державності / В. І. Козак // Ефективність державного управління. 2015. Вип. 44(1). 64-70. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2015_44%281%29_9 (дата звернення: 15.05.2023).

12. Крилов М.С. Поняття та базові принципи публічного регулювання сфери водовідведення в Україні // Вісник післядипломної освіти. Вип. 21(50) 2022. URL: http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/visnyk_PO/21_50_2022/social/Bulletin_21_50_Social_and_behavioral_sciences_Krylov.pdf (дата звернення: 01.05.2023).

13. Крилова І.І. Забезпечення стійкості та безпеки систем водопостачання та водовідведення в рамках державного регулювання критичної інфраструктури. // Вчені записки Вернадського (Державне управління), 2019. Т. 30 (69). № 3. С. 100—109.

14. Ландик В.І., Семенець С.В., Яхєєва Т.М. Концепція переходу України до сталого розвитку. К.: Інститут сталого розвитку, 2004. 64 с.

15. Особливості публічного управління та адміністрування: Навчальний посібник / Бакуменко В. Д., Бондар І.С., Горник В. Г., Шпачук В. В. — К.: КНУКіМ, 2016. — 167 с.

16. Переосмислення водної безпеки для України: за результатами Національного політичного діалогу заінтересованих сторін / Т. І. Адаменко, А. О. Демиденко, М. І. Ромашенко та ін. — Київ: ГВП-Україна та ВЕГО "МАМА-86", 2016.

17. Про водовідведення та очищення стічних вод: Закон України від 12.01.2023 № 2887-IX. База даних: Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2887-IX#Text> (дата звернення: 01.05.2023).

18. Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй. Цілі сталого розвитку. URL: <https://www.ua-undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-6-clean-water-and-sanitation.html> (дата звернення: 14.05.2023).

19. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зару-

біжний досвід: монографія / За заг. ред. С. Чернова, В. Воронкової, В. Банаха, О. Сосніна, П. Жукаускаса, Й. Ввайнхардт, Р. Андрюкайтене. Запоріжжя: РВВ ЗДІА, 2016. 608 с. URL: <https://old-zdia.znu.edu.ua/index.php?page=4007&lang=ua> (дата звернення: 21.05.2023).

20. Резнікова О.О. Щодо удосконалення координації та моніторингу імплементації цілей сталого розвитку України. Аналітична записка Національного інституту стратегічних досліджень. Серія "Національна безпека", № 5, 2019. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/nacionalna-bezpeka/schodo-udoshkonalennya-koordinacii-ta-monitoringu-implementacii> (дата звернення: 11.05.2023).

21. Ситуація щодо забезпечення рівного права на воду та санітарії в Україні: результати пілотного проекту з самооцінки / А. Цветкова, С. Вихрист, Т. Рахімова та ін. Київ: ТОВ "PIA "Бліц", 2013. С. 21.

22. Таран Є. Розвиток системи публічного управління в Україні в умовах формування інформаційного суспільства // Право та державне управління. 2020. № 1 том 2. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/1_2020/tom_2/7.pdf (дата звернення: 06.05.2023).

23. Цілі сталого розвитку — невід'ємна частина Плану відновлення України. 2022. Офіційний сайт ПРООН в Україні. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/press-releases/tsili-staloho-rozvytku-nevidyemna-chastyna-planu-vidnovlennya-ukrayiny> (дата звернення: 21.05.2023).

24. Цілі сталого розвитку: Україна. Національна доповідь. URL: http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf (дата звернення: 20.05.2023).

25. Шевчук В.Я. Про концепцію переходу України до сталого розвитку. Проблеми сталого розвитку України. К.: "БМТ", 2001. С. 42—55.

References:

1. Encyclopaedia Britannica (2023), "Cornelia Woll. Regulation", available at: <https://www.britannica.com/topic/regulation> (Accessed 14.05.2023).

2. Mollencamp, D.T. (2023), "What is Sustainability? How Sustainable Work, Benefits, and Example", available at: <https://www.investopedia.com/terms/s/sustainability.asp#:~:text=In%20the%20broadest%20sense%2C%20sustainability,available%20for%20the%20long%20term> (Accessed 01.05.2023).

3. youmatter (2021), "Sustainability — What Is It? Definition, Principles and Examples", available at: <https://youmatter.world/en/definition/definitions-sustainability-definition-examples-principles/#:~:text=The%20principles%20of%20sustainability%20are,as%20profit%2C%20people%20and%20planet> (Accessed 01.05.2023).

4. Bilians'kyj, O.M. and Asadchev, O.I. (2005), "The concept of state regulation of business entities in the field of housing and communal services", Tezy dopovidi Mizhnarodnoho konhresu "Instytutsijni ta tekhnichni aspekty reformuvannya zhytlovo-komunal'noho hospodarstva — 2005" [Abstracts of the report of the International Congress "Institutional and technical aspects of reforming housing and communal services — 2005"], Kyiv, Ukraine.

5. Honiukova, L.V. (2015), "The main areas of cooperation between the government and the community and the necessary conditions for this process", *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*, vol. 3, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2015_3_5 (Accessed 12.05.2023).
6. Dehtiar'ova, I.O. (2014), "Innovations in state and municipal administration as a necessary condition for socio-economic achievements in modern Ukraine", *Visnyk Natsional'noho universytetu tsyvil'noho zakhystu Ukrainy. Serii: Derzhavne upravlinnia*, vol. 1, pp. 5-11, available at: <https://nuczu.edu.ua/sciencearchive/-PublicAdministration/vol1/5-11.pdf> (Accessed 20.05.2023).
7. Dehtiar'ova, I.O. and Krylov, M.S. (2023), "Typology of public regulation instruments based on a systematic approach", *Visnyk pislidyplomnoi osvity*, vol. 23 (52), available at: http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/visnyk_PO/23_52_2023/social/Bulletin_23_52_Social_and_behavioral_sciences_Dehtiarova_%D0%9Arylov.pdf Accessed 01.06.2023).
8. Mykhasiuk, I.R. Mel'nyk, A.F. Krupka, M.I. and Zaloha, Z.M. (2000), *Derzhavne rehuliuвання ekonomiky [State regulation of the economy]*, Atika: El'ha-N, Kyiv, Ukraine.
9. National Commission for State Regulation of Energy and Public Utilities (2020), "Report on the results of the activities of the National Commission, which carries out state regulation in the spheres of energy and communal services, in 2019", available at: <http://www.nerc.gov.ua/?id=39678> (Accessed 01.05.2023).
10. Kovbasiuk, Yu. and Bakumenko, V. (2011), "State regulation in the conditions of a market economy", *Entsyklopediia derzhavnoho upravlinnia: u 8 t. [Encyclopedia of public administration: in 8 volumes]*, vol. 1, *Teoriia derzhavnoho upravlinnia [Theory of public administration]*, NADU, Kyiv, Ukraine, pp. 153—154.
11. Kozak, V.I. (2015), "Public management in the coordinate system of the ukrainian statehood", *Efektivnist' derzhavnoho upravlinnia*, vol. 44 (1), pp. 64-70, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2015_44%281%29_9 (Accessed 15.05.2023).
12. Krylov, M.S. (2022), "Concepts and basic principles of public regulation of wastewater in Ukraine", *Visnyk pislidyplomnoi osvity*, vol. 21(50), available at: http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/visnyk_PO/21_50_2022/social/Bulletin_21_50_Social_and_behavioral_sciences_Krylov.pdf (Accessed 01.05.2023).
13. Krylova, I.I. (2019), "Ensuring sustainability and security systems water supply and wastewater in the state regulation of critical infrastructure", *Vcheni zapysky Vernads'koho (Derzhavne upravlinnia)*, vol. 30 (69), no. 3, pp. 100—109.
14. Landyk, V.I. Semenets', S.V. and Yakheieva, T.M. (2004), *Kontseptsiiia perekhodu Ukrainy do staloho rozvytku [The concept of Ukraine's transition to sustainable development]*, Instytut staloho rozvytku, Kyiv, Ukraine.
15. Bakumenko, V.D. Bondar, I.S. Hornyk, V.H. and Shpachuk, V.V. (2016), *Osoblyvosti publichnoho upravlinnia ta administruvannia [Peculiarities of public management and administration]*, KNUKiM, Kyiv, Ukraine.
16. Adamenko, T.I. Demydenko, A.O. and Romaschenko, M.I. (2016), *Pereosmyslennia vodnoi bezpeky dlia Ukrainy: za rezul'tatamy Natsional'noho politychnoho dialohu zainteresovanykh storin [Rethinking water security for Ukraine: based on the results of the National Political Dialogue of Interested Parties]*, HVP-Ukraina ta VEHO "MAMA-86", Kyiv, Ukraine.
17. Verkhovna Rada of Ukraine (2023), *The Law of Ukraine "About drainage and wastewater treatment"*, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2887-IX#Text> (Accessed 01.05.2023).
18. UNDP (2023), "United Nations Development Program. Goals of sustainable development", available at: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-6-clean-water-and-sanitation.html> (Accessed 14.05.2023).
19. Chernov, S. Voronkova, V. Banakh, V. Sosnin, O. Zhukauskas, P. Vvajnkhardt, J. and Andriukajtene, R. (2016), *Publichne upravlinnia ta administruvannia v umovakh informatsijnoho suspil'stva: vitchyznians'ky zarubizhnyj dosvid [Public management and administration in the conditions of the information society: domestic and foreign experience]*, RVV ZDIA, Zaporidzhzhia, Ukraine, available at: <https://old-zdia.znu.edu.ua/index.php?page=4007&lang=ua> (Accessed 21.05.2023).
20. Reznikova, O.O. (2019), "Regarding the improvement of coordination and monitoring of the implementation of the goals of sustainable development of Ukraine", *Analychna zapyska Natsional'noho instytutu stratehichnykh doslidzhen'. Serii "Natsional'na bezpeka"*, vol. 5, available at: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/nacionalna-bezpeka/schodo-udoskonalennya-koordinacii-ta-monitoringu-implementacii> (Accessed 11.05.2023).
21. Tsvietkova, A. Vykhryst, S. and Rakhimova, T. (2013), *Sytuatsiia schodo zabezpechennia rivnoho prava na vodu ta sanitarii v Ukraini: rezul'taty pilotnoho proektu z samootsinky [The situation regarding the provision of the equal right to water and sanitation in Ukraine: the results of the self-assessment pilot project]*, TOV "RIA "Blits", Kyiv, Ukraine.
22. Taran, Ye. (2020), "Development of the public governance system in Ukraine in the conditions of information society formation", *Pravo ta derzhavne upravlinnia*, vol. 1, no. 2, available at: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/1_2020/tom_2/7.pdf (Accessed 06.05.2023).
23. UNDP (2022), "Sustainable development goals are an integral part of the Recovery Plan of Ukraine", available at: <https://www.undp.org/uk/ukraine/press-releases/tsili-staloho-rozvytku-nevidyemna-chastyna-planu-vidnovlennya-ukrayiny> (Accessed 21.05.2023).
24. UN (2023), "Goals of sustainable development: Ukraine. National report", available at: http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf (Accessed 20.05.2023).
25. Shevchuk, V.Ya. (2001), *Pro kontseptsiiu perekhodu Ukrainy do staloho rozvytku. Problemy staloho rozvytku Ukrainy [About the concept of Ukraine's transition to sustainable development. Problems of sustainable development of Ukraine]*, BMT, Kyiv, Ukraine, pp. 42—55.

Стаття надійшла до редакції 28.06.2023 р.